

JEF

psáno na vodu palbou kulometnou |

dauphin

jaroslav erik frič blogové deníky 1/2007

Jaroslav Erik Frič (1949)

básník, hudebník, nakladatel, organizátor undergroundových festivalů, busker. Studoval angličtinu a filosofii na filosofické fakultě olomoucké a brněnské university. Vyučil se ovšem také číšníkem a v podniku Restaurace a jídelny vzdoroval až do roku 1989. Žije většinou v Brně.

Začal s počátkem 70. let s přáteli vydávat samizdaty *Texty přátel* i vlastní sborníky, na Veveří spoluprovozoval bytovou scénu *Šlépěj v okně*. Po revoluci založil nakladatelství Votobia, které záhy opustil a zřídil si vlastní nakladatelství Vetus Via.

V nové době organizuje festivaly jako *Napříč – Konec léta*, *Potulný dělník* či permanentní festival *Uši a Vítr* a dlouhodobé multižánrové projekty (výstavní a múzické programy *Potulná akademie*). Založil občanské sdružení Proximus a obecně prospěšnou společnost Christiania, zejména na podporu kultury a menšin. Je redaktorem souvisejících periodik: nynějšího almanachu *BOX* a měsíčníku *Potulné akademie Uši a Vítr*.

Vydal sbírky *Kolotoče bílé hlasy* (1993), *Houpačí kůň šera a jiné básně* (1998), *Americká antologie & Poslední autobus noční linky* (2004) a dále zhudebněné poémy *Jsi orkesterské víno* (2003; s Čvachtavým lachtanem), *S kým skončila noc* a *Poslední autobus noční linky* (2006; s Josefem Klíčem) a *Na každý den napsal's smrt* (2010; s Josefem Klíčem a dalšími). Je rovněž autorem několika rozhlasových scénářů.

Od června roku 2007 píše denní blog koncipovaný jako „jiné psaní“. *Psáno na vodu palbou kulometnou* je ojedinělý deník prvních let nového tisíciletí, velkolepá koláž událostí, textů, snů, citací, dialogů, úvah a reflexí, prodchnutá neobyčejnou mravní silou a poctivostí a zaznamenaná okouzlejícím jazykem. Text poetiky *Zábránových Deníků*, Divišovy *Teorie spoleblivosti* či Hančových deníků postupně začal oslovovat široký okruh obecnstva, které JEFův blog, slovy jednoho čtenáře, „v této šílené době při duševním zdraví udržoval“.

Střepiny života muže, který se dokázal obětovat své víře a vášni.

jaroslav erik frič blogové deníky 1/2007

dauphin 2012

JEF

psáno na vodu palbou kulometnou

Tato kniha se těší laskavé podpoře Ministerstva kultury České republiky

© Jaroslav Erik Frič, 2012

Photo © Vladimír Smýkal – Havran

Design © Radka Konvičková, 2012

© Dauphin, 2012

ISBN 978-80-7272-439-0

ISBN 978-80-7272-536-6 (pdf)

ISBN 978-80-7272-537-3 (e-pub)

SOBOTA 23. ČERVNA 2007

vzduch se po dešti ochladil, z předsíně, kam jsem měl dveře zavřené, ještě vydechovalo horko, vzal jsem knihu černošské poezie a vyšel ven, rozhodl jsem se pro denní procházky, kotníky mám často oteklé, ze sezení u počítače či v hospodě, vyšel jsem do vlahého podvečera a zamířil na Kraví horu, dech po večerních lécích sloužil dobře, blížila se magická svatojánská noc, šel jsem – což je stále více a více nejen otázka dechu – svižnějším krokem, přemítal jsem, že musím napsat text o Juditě Matouškové na úterní vernisáž, ona sama sice nepřijde, je v Německu, ale co si tak cestou zrovna umanuju – měl bych o každé výstavě, což znamená jednou za měsíc, poslední úterý, napsat pár osobních slov o vystavujícím, podařilo se mi to zatím jenom u prvních dvou, Honzy Steklíka a Zdeňky Řezbové; Petra Veselého a Ivana Kříže, už starší chlapíky, jsem nechal jejich vlastním textům a jejich autorské četbě, jdu v těchto úvahách, nejprve uličkami kolem Akademie věd, zjišťuju, že se zřejmě osazenstvo akademické trochu vyměnilo, už tam není historický ústav, nýbrž psychologický, pak dějiny umění a obory etymologie a dialektologie ústavu pro jazyk český, Bůh ví, kdo tam sedí, jdu do kopce, sem tam pobíhající pes s vyplazeným jazykem, usilovný postarší běžec v asketických trenýrkách, s bázlivým pohledem, docházím k hvězdárně, pak přes horizont k parku, kde si sedám na lavičku a začínám do malého poznámkového bločku s „textem pro J. M.“, s textem o mracích, výstavách, které už u nás měla, jak tak píšu, blíží se ke mně kluk, křížuje trávník, v modrákách sice poměrně čistých a neobnošených, na levém stehně roztržených půlmetrovou dírou, v jakési vietnamské formě bagančat, zdraví mě, sedá si na lavičku ke mně, v prvních dvou větách mi vyká, ale hned přechází do tykání: „Co kreslíš? Co píšeš?“ – „Takový text k výstavě, kterou bych měl uvádět,“ říkám, on na to, že z malířů má nejradši Antonína Procházku a taky Emila Fillu anebo Salvadora Dalího, ten je vůbec nejlepší! dávám mu za pravdu, ač je viditelně přioopilý, a nevyloučil bych taky nějaký druh drogy, i když mé znalosti drog nejsou příliš hlu-

boko a poznám jen účinky marihuany, snad pervitinu nebo heroinu, ale moje cesty šly vždycky trochu mimo, o něčem jsem se poučil z Burroughse, něco od drogmenů, s nimiž jsem se stýkal, „Já jsem evangelík,“ říká mladík, hádal bych mu tak dvacet dva dvacet tři nanejvýš, „Věříš v Boha?“ ptá se, říkám, že jsem katolík, což ho pobaví a říká: „To bych tě měl natáhnout na skřípec!“ a směje se, „Já tebe – ale ty mě ne,“ zajímavá úvaha, říká, že je po otci Maďar a že mutuje na vlkodlaka, začne výt, je to dobré vytí, vyje fakt dobře, několikrát to zopakuje, „Jsem evangelík, to jediný mě může zachránit, ale nevěřím v Pannu Marii, neposkrvňený početí je blbost, to není možný!“, namítám, že celý svět je tak trochu nemožný, celé to stvoření, které je všude kolem, je tak málo uvěřitelné, natožpak věci, jejichž existenci pokládáme za samozřejmou, i když jsme je taky nikdy neviděli, můj společník kývá nesouhlasně hlavou a ukazuje na kostel před náma: „To je evangelickej kostel, tam Panna Maria nesmí!“, musím říct, že to je katolický kostel, sv. Augustina, učitele Církve, „Blbost,“ říká, „to je evangelickej kostel,“ musím to ještě jemně zopakovat, ale on se nedá: „Chceš se hádat?“ – „Ne, nechci, nechme to tak, nemusíme o tom mluvit,“ pomalu se sbírám k odchodu, „Máš nějaký prachy?“ ptá se můj vynucený společník, „Mám tři koruny,“ říkám, „ty mi zbyly z nákupu, víc nemám, ale můžu ti je dát,“ tak jo, aspoň prý dá něco dohromady na víno, „Půjdu asi za kámošem,“ končí náš hovor, „Ať se ti daří,“ říkám, „Chuj s tym,“ on na to, obrat ostravský, který v hovoru použil už dvakrát předtím, jdu zase vzhůru do kopce k hvězdárně, je bezmála devět, což znamená osm podle normálního, neletního času, jdu napříč zahrádkami Kraví hory, pak scházím na Mučednickou a přes Veveří zpět do redakce, noc svatojánská, magická, zvláštní, větřík je chladivý, denní světlo pomalu sklouzává do temnějších odstínů po fasádách domů, havraní stříbro a temnější stíny, další den, další noc –

BRNO, 22.11

NEDĚLE 24. ČERVNA 2007

text pro Juditu Matouškovou jsem nakonec napsal dnes ráno, vstal jsem brzy, ač jsem šel spát o půl třetí, nač se válet, když člověk může vstát, text pro J. M. přepíšu, v úterý použiju, je dnes slavnost narození svatého Jana Křtitele, to je dobrý patron, odcházím do komínského kostela sv. Vavřince, je nádherný letní den, jdu pěšky několik zastávek trolejbusových, v kostele přede mnou mladá (bílá) maminka v exotické červené sukni s malým černouškem ve věku důvěřivosti a radosti z každé maličkosti, ten kostel byl kdysi jako filiální zřízen Eliškou Rejčkou, k starobrněnské bazilice přifařen, je starobylý a venkovský, chodím především tam, i s přáteli, když někdy přijedou, slyším, že svatý Jan na poušti se živil kobylkami a lesním medem, pak když po požehnání odcházím, zvažuju, zda jet tramvají nebo trolejbusem, i do hospody bych zašel, na polívku, na jedno pivo, ale poslední tři koruny jsem dal tomu klukovi na Kraví hoře včera, což by stejně bylo málo, u stánku s časopisy reklama na „letní sexy tetování“, co je to za život, kobylky a tetování, říká mi T., že tetování se mu líbí, a říká to už podruhé, já si ale myslím, že tělo je chrám Ducha Svatého, což je Církevní učení, které mi vyhovuje, s touto kůží půjdou do hrobu, možná zítra, věřím samozřejmě ve vzkříšení mrtvých, a je psáno, že vstaneme v oslavených tělech, tedy krásných, v nejkrásnějším květu mládí, ale myslím si taky, že tam tetování už nebude hrát roli –

BRNO, 12.45

PONDĚLÍ 25. ČERVNA 2007

(Text pro Juditu Matouškovou)

Bylo by nepřesné a hloupé, kdybych řekl, že Juditu Matouškovou znám. A přitom jsem se na dvou výstavách J. M. podílel, a osobně je domlouval. Tato je třetí. No, musím říct, že největší, neboť ta první byla instalací asi osmi menších fotografií a ta druhá byla „výstava jednoho obrazu“. Obě se uskutečnily ve sklepech Skleněné louky.

Ty fotografie vyjadřovaly jakési vzpomínky na dětství u babičky, to zázemí, to bezpečí starých, pečlivě ošetřovaných a větraných pruhovaných duchen, jež chránily dítě před drzostí a vulgaritou světa a skýtaly oporu snům, jimiž se tápavě a usilovně a sebezáchovně posilujeme celý život. Ale ta druhá výstava, ta „výstava jednoho obrazu“, už byla věnována mrakům. Byla to vlastně výstava jednoho mraku.

Vráta Brabenec v jednom rozhovoru – když vyprávěl o životě s Indiány v Kanadě – citoval jednoho starého šamana, který periodické výkřiky na adresu půvabů přítomných dam a nadšení, jak mu chutná jíst, prokládal hovorem o tom, jak bílá civilizace musí zahynout, protože nerozumí řeči zvířat, nerozumí hlasům ryb, neví, proč a kam táhnou lososi a nedokáže nic vyčíst z mraků, jejich tvarů a pohybu, jenom snad – tak trochu – jaké bude počasí, což je koneckonců jedno. Pohyby mraků. Mraky jako takové. Pohyb jako takový.

Judita M. maluje mraky a horizonty. Vlastně jsem nikdy žádný jiný její obraz neviděl. Mraky. Mraky a pohyb. Judita sama se vernisáže nemohla zúčastnit, protože právě pobývá v Německu, odkud hned po příjezdu mi poslala mail, v kterém píše o tamějších mracích, ve dvou vrstvách jdoucích, z nichž každá se pohybuje jinou rychlostí, a taky o minilesíku, malém hájku, skrz který na všechny strany prosvítá tráva, což se snažila nakreslit, ale nešlo to.

Už dříve mi Judita poslala krátký text o této, přítomné výstavě. O výstavě, jejíž název je „Vedu? Nevedu?“, což jsem chápal obecně, jaksi životně a metaforicky: Vedu svůj život, nebo jsem jím vlečen? Vedu ho tak, jak mám, nebo špatně, apod. Nenapadlo mě vsutku, že je míněn pohyb mraků ve vztahu k pozorovatelce – zda právě teď je před mrakem či za ním. Ale i to je obecnější věc, věc vztahu k prostředí, k přírodě. A taky tajemství individuálního člověka a toho, kam jeho cesta „vede“ či „nevede“.

Vztah k přírodě a jeho jedinečnost je, jak známo, vlastní právě Indiánům, o nichž byla řeč. A já – člověk městský a syn bílé kultury – bych opravdu nedokázal odpovědět na zmíněné šamanské výzvy, jako bych nedokázal říct, proč

a kdy Indiáni tančí. Není to právě tak obtížné, jako určit, kam jdou mraky a kam nás vede jejich sledování? Řekl bych, že k pokoře a k tanci. K nejlepší vlastnosti a nejlepšímu pohybu. –

BRNO, 9.28

ÚTERÝ 26. ČERVNA 2007

samozřejmě, že mám pochybnosti nad psaním tohoto „blogu“, tohoto „jiného psaní“, pro něž jsem se rozhodoval naněkolikrát, v hovorech s několika lidmi, kteří se divili, upozorňovali atd., čtu v Pierru Reverdym, že „básník je (totiž) pec na spalování skutečna“, je to vlastně pocit, který sdílím a který mě posouvá a upřesňuje v čase, v míjení, které je nevyhnutelné, v komunikaci napříč osobami a časy, která je taky nevyhnutelná, zpravodajství jakési, které může přecházet v nejrůznější druhy fikce a provokace, ve smyslu textů, které jsem psal jako zápisky snů a poetické touhy v šestnácti sedmnácti letech, které byly nesrozumitelné, temné a mučivě vážné, tak pro to jsem se rozhodl, pro uchopení jakéhosi „prchajícího útlocitu dětství“, když věk se nachyluje, času zbývá, nevíme kolik, jak je psáno, nevíme hodiny, kdy přijde zloděj a najde nás spící, nepřipravené, dnešní úterý bylo vernisážové, nebo spíše mělo být, instalace tří obrazů Judity Matouškové, její seriál mraků, kdy k mému textu mělo být ještě hudební vystoupení, které jsem jak na webu, tak v pozvánkách uvedl, dvě osoby, dva muzikanti, které osobně neznám, které si Judita domluvila, a já ještě v neděli upřesňoval telefonicky s mužskou částí tohoto dua, nepřišli, neozvali se, pro mne dost zvláštní, musím přiznat, a nevzpomínám, že by se mi kdy při mém „snažení“ něco takového stalo, ale třeba jsem to nějak svou nedůvtipností zavinil, nevím, večer v klubu jsme ovšem byli odměněni znamenitými výkony strážnických muzikantů (Skamafutra a StBend), a co člověk by chtěl vlastně na světě, nevyjde jedno, vyjde druhé, a snahy nemají být nějak příliši urputné –

BRNO, 23.58

STŘEDA 27. ČERVNA 2007

je v mém životě jedna bytost, o níž nevím, kam patří, odkud ji znám, ač její tvář je mi tak dobře známa, ale trpím zcela úplným zatměním, že nevím, kam tato bytost patří, co dělá, kde ji vídávám, je to – při mé tak často rozptýlené pozornosti a matné paměti – přesto zvláštní druh zatmění, minule mi vykala, dnes mi tyká, usmívá se stejně, ale kam patří? odkud je? proč jsem byl postižen touto slepotou? lítali včera chrousti, na zahrádce na Šelepce, R. říká, že to nejsou chrousti, ale chroustíci, taky se mi zdají trochu menší než v dětství, s panem Neplechem když jsme je v srpnové noci lovili, děti, my děti, a pan Neplech, je tomu samozřejmě mnoho let a chrousti byli větší, jako vše bylo větší a krásnější a lepší, protože perspektiva se zkracuje, realita odírána jako rybí kostřička, skutečnost stále méně a méně skutečná a méně podstatná, „kdo mluví o vítězství? vydržet je vše“ –

BRNO, 22.53

ČTVRTEK 28. ČERVNA 2007

na pondělku jsem si zvlášť nechal záležet, psal jsem si poznámky do bločku už během hovoru s R., po osmé hodině večerní, na zahrádce hospody Šelepka, šlo mi to, dařilo se, byl jsem spokojen s formulacemi a přítel R. platil, pak už měl jsem se rozhodně odebrat někam do neviditelnosti, jako staří sloni chodí umřít, já naopak jsem se odebral do známého podniku S. L., do sklepních prostorů ovšemže, tam s několika muzikanty ještě pohovořil, několika plzeňskými pivy vyčerpал svou (už dávno vysypanou) kapsu, ztratil kdesi školní plnicí pero značky Einstein, jakož i ten bloček s báječnými nápady a moudrými postřehy, barman, přívětivý sice, nic nenašel, snad prý pero někde zahlédl, dá mi ho, až si vzpomene, kam ho dal, nespokojenost s pondělkem a současně radost, že další den jsem přidal do náhrdelníku života, jehož tak málo si vážíme, tak málo se skláníme před jeho radostmi, tak málo jsme potěšeni jeho slávou, noblesou a magií, tak málo oceňujeme jeho něžné strasti, vidím, jak zvláštními věcmi se dnes lidé

zabývají, v Mandragoře včera říká M., že jeden ze synů našich známých se zabývá jakýmsi snad druhem sociologie či psychologie, prý jeho oborem je „optimalizovat byrokratické chování“, což mi bere vítr z plachet, slova z úst, sleduju už jen názvy některých vysokoškolských oborů, kdy „přísná vědeckost“ vytváří stále přesnější a přesnější formulace, upřesňuje a upřesňuje, až nakonec neříká nic, tam, kde dřív stačila „metafysika“ či „filosofie“ či „poesie“, tam horečnatá vědeckost upřesňuje, definuje, pitvá a třídí, zatímco koncové lucerny vlaku reality mizí do stále obtížněji dohlédnutelných dálek, a pošetilost umělce stále markantnější a trapnější, vidím kolem sebe neuvěřitelné věci, jakými se lidé zabývají, jsou ovšem i jiní, důvěrně blízcí, třeba přítel P., který mi před několika dny píše SMS, „... stále dřepím ve špitále, je to ohavné, v pauzách mezi bolestmi, blitím a zákroky vytvářím nový sólový pořad – 120 dnů Sodomy dle de Sade, tímto se ti nabízím na červenec – srpen...“ nebo jiný přítel P., který na mou zmínku v mailu: „Co vlastně lze na životě pokazit?“ píše: „Pokazit nelze nic, jak si upřímně říkám, lze ho žít a dívat se přímo... jednat... vnímat... mít trpělivost... nespěchat a přitom hořet... být tichý i hlasitý... důvěřovat...“ –

BRNO, 8.06

PÁTEK 29. ČERVNA 2007

netvrdil jsem, že žánr nemůže být fikce, nebo, tak trochu fikce, hlavně je to žánr zcela odlišný od dalšího psaní, „jiné psaní“ jsem si to pro sebe nazval, něco, co není, aniž se snaží být, poezií, být deníkem, být esejem, být vážným záznamem, které zásadně píšu plnicím perem, jakási kulometná snaha zachytit něco, co jinak by zachyceno nebylo, mám již celou knihu fejetonů, esejů a glos, které by nevznikly, kdyby nebyly objednány rozhlasem, anketami, časopisy, mám rád bonmot Oscara Wildea – „Pravda je jen jedna stránka reality, ta méně zajímavá“ – je to samozřejmě strašná věta, kterou jsem se vždycky bavil, která odlehčovala, která obveselovala, která nadlehčovala břímě času, včera v knihkupectví u Jose-

fa J. autogramiáda Pavla Z., housle – Cigi, hodně lidí, i to místo Prahy, kde se ten den přehánějí bouře, buší liják i kroupy, i zas obloha se protrhává a odkrývá sytý azur nebe, je dobré, to místo na Novém Městě Pražském, hodně lidí, řada přátel, s nimiž nenutno mluvit, jen pozdravit, jen usmívat se, P. čtení je drastické, osobní a mučivě bolestivé, tak aspoň na mne doléhá, jsem úplně jiný a cítím jinak, extrovertními projevy nekrvácím, naopak mne posilují, to čtení je obdivuhodné, silné, přesně vážené a mně nezbyvá, než stydět se za své snadnosti a „hry“, často nepochopitelné i mně samému, ten žánr může být i fikce, jen poezie to nebude, ani esej ani fejeton ani jiné cílené psaní, jen kulometný zápis, klapkové psaní, pouze a jen „jiné psaní“ –

PRAHA, 10.53

v únavě docházím k nádraží, spěchám, protože čas k odjezdu se nachyluje, je před polednem, ale nádraží není pro pěší, je jen pro systémy a podsystémy turismu, pro putující metrem, auty, hromadnou dopravou, jdu v prachu po uzounkém chodníku, kolem se syčením, rachotem a skřípěním míjejí auta, nákladáky, kamiony, sotva se mezi ně a betonová svodidla vejdu, s krosnou na zádech, nevím kudy, nevím jak, nakonec přece jen nějak se proplétám na nástupiště, kolem jakýchsi výprodejových obchodů, rozkopaných chodníků, oplocených jam, upachtěně klesám do podchodu, nástupiště 4, ztěžka docházím a hledám místo, jen snad tři minuty zbývají, bez lístku, jen s nutností odjet, sedám vedle černého chlapíka a dva šikmooké páry, mám silný pocit, že právě tam patřím, rád, že nemusím poslouchat mateřštinu, že mohu svobodně klimbat s cizinci, cizím jazykem, cizími knihami v rukou, jako rezervu mám půjčenou stovku a k tomu 202 Kč, ale cesta stojí 204, mladá průvodčí s mašinkou na břichu nad dvoukorunou jen mávne rukou a stovka zase mizí v zadní kapse, není vždycky tak špatně na světě –

VLAK MEZI PRAHOU – HLAVNÍM NÁDRAŽÍM

A ŽĎÁREM NAD SÁZAVOU, 13.47

SOBOTA 30. ČERVNA 2007

druhý den festivalu, nemám sil psát o včerejších kapelách, třeba jindy, teď po dvanácté hodině hrál v prvním patře zámecké budovy Pepa K. novou kompozici „120 dnů Sodomy“ podle markýze de Sade, mluvím s P. o tom, jak toto téma koho z nás oslovuje, jak nás to drásavě zasahuje, každého jinak, slovo o Pasolinim, slovo o Peteru Weisovi, špitály, nemohoucnost, i P. přiznává, že ho to drtí, děsí, zasahuje, ale každý z nás, ať jakkoli se třeba snaží život s přáteli „koordinovat“, je jinde, jinými věcmi nejvážněji žije, sílí se, padá s nimi, hudba a zpěv, řev, křik, kvílení nemírně silné, jiné, jiné, než jak Pepu znáváme, jen malé vlašťovky, v hnízdech ukrytých v otvorech po stropních trámech, mají odvahu pípnout a pípají po dobu celé půlhodinové skladby, je to P. za doprovodu maličkých vlašťovčích holátek, P. řvoucí, kvílející a drásajících svůj nástroj, Hora Mortis, Hora Mortis!, a Hospodine – Co? –

ZÁMEK RADEŠÍN, 13.55

NEDĚLE 1. ČERVENCE 2007

neděle, na poště čekají dopisy s červeným pruhem, únava nijak velká, spíš jen mírná rozechvělost, vše při starém, vše stejné, vše tíživě i svěže stejné, dny, dny, soumrak, v hlavě sebezáchovně prázdno, magma příběhů, očí, postav, hlasů, sluneční letargie, mráкотné odcházení dne, jedna modlitba je zvláště důležitá, ta ranní, ta, která děkuje, za milostivou ochranu a uchování před náhlou smrtí, žijeme trapně, jako by to mělo být navěky, matné vědomí, marná snaha, zas stále jen osvěžování, stále jen propadání, stále jen údiv a podiv nad milosrdenstvím, které se rozprostírá nad veškerým lidským snažením, dobrou noc –

ZÁMEK RADEŠÍN, BRNO, 22.22

PONDĚLÍ 2. ČERVENCE 2007

ptají se mě často, proč „Uši a Vítr“, vysvětluju, že to není vymyšlené, před několika lety jsem měl sen, o tom, že mám hudební vydavatelství, že vydávám vinylové desky, ta značka se jmenovala Ears & Wind Records, v tom snu jsem viděl dokonce i logo, i česká verze toho názvu mi oznívala v uších, a s tím jsem se taky probudil, měl jsem intenzivní pocit, že to je báječný nápad, mé nadšení však postupně vychládalo, ale napsal jsem to sousloví na papír a nechal ho povalovat v redakci na jednom stolku, abych si ověřil jeho působení v čase, a v tom čase, jak se mi zdálo, ten název obstál, jenom jsem nevěděl, pro co ho použít, pak, když jsem se rozhodl založit pravidelné večery Potulné akademie, seděl jsem v hospodě s Honzou S. a Marianem P., jimž jsem ten projekt nekončících čtvrtků – včetně „výstav jednoho obrazu“ – nadšeně představoval, i jim, zdálo se, se líbil, jen název nemám, uzavíral jsem rozpačitě, pak jsem velmi nejistě pronesl, že by se to mohlo jmenovat Uši a Vítr, což oni – k mému překvapení – velmi kvitovali, dokonce i s jistým nadšením, H. S. dokonce hned na účtenku nakreslil logo – ucho, z něhož paprskovitě „vane vítr“, tak tedy k tomu došlo, k názvu, který už dnes, po letech, mi připadá i docela samozřejmý, přesto čas od času se najde někdo, kdo se smíchem se mě ptá, cože ten název znamená, i když, jako by všichni tomu rozuměli a pobaveně ho akceptovali jako něco jasného, ač je to sousloví skutečně snové jako ostatně tolik jiných sousloví (a věcí) na světě –

BRNO, 13.34

ÚTERÝ 3. ČERVENCE 2007

noční svítící mraky, osvětlované půlnočním sluncem, pohybující se rychlostí 100 až 150 km v hodině, v mezoféře, ale jen v létě, kdy mezoféra vychladne, jsou vidět hlavně v Německu, taky ve Vídni, občas i u nás, na severu, svítící mraky defilující vesmírem, pro oči hvězdářů, dětí a nespavců, říká H. S. včera v hos-

podě, že při nějakém flámu došlo k přesunu do kavárny Slavie, kde slunce prosvětlovalo na stole postavené panáky různých barev (při hře „Franto, nezlob se!“, v níž ten, kdo vyhrával, vlastně prohrával), tu prý náhle vstala Naděžda P., zatáhla u okna jakýsi závěs a prohlásila: „Ve dne je světla dost, sluníčko má svítit v noci!“, taky se domlouvám s Pepou K., že zahraje v kostele sv. Markéty svou skladbu „Lacrimosa dies illa“ (Onen slzavý den, na text Requiem), taky o jeho vystoupení na zámku R. mluvíme (Job): *Kdes byl, když jsem zakládal zemi? Kdo rozměřil ji, víš-li? Kdo rozdělil povodní tok? Kdo stvořil u vnitřnostech lidských moudrost? Zdali hádající se s Hospodínem obviní jej? Kdo chce vinití Boha, nechť na to odpoví,* sedíme ještě dlouho do noci s místními v bufetu u amfiteátru, naproti je na fasádě starými vybledlými literami napsáno „Sklad uherské mouky, mlýnských výrobků...“, zbytek nečitelný, městu Š. byl oficiálně přiznán statut města k 1. 1. 1965, nikdy jsem netušil, že existuje nějaká zastávka „Křehlíkova“, na níž jsem – omylem – vystoupil, řádně zaplativ jízdné, ale ocitl jsem se místo v Brně v městě Š., nebo snad to byla Slatina, špatně jsem se orientoval, chtěl jsem se zeptat, zašel do jakési ubytovny, kde nikdo nebyl, vše bylo otevřené, přístupné, snad bývalý hotel, ve kterém ale vůbec nikdo nebyl –

3.–4. ČERVENCE, ŠLAPANICE, 23.49, BRNO, 02.13

STŘEDA 4. ČERVENCE 2007

k tomu včerejšímu (dnešnímu) hotelu či co to bylo, jednou, to jsem zrovna pracoval v P. n. D., jsem se nechal odvézt z práce do V. a rozhodl se, že ještě zajdu do Z-ckého hotelu, jenomže byl jsem ve stavu, že jsem si vůbec neuvědomoval, že už je dávno po sezóně, Z-cký hotel dávno zavřený a na zimu konzervovaný, stál jsem před vstupními dveřmi a tůkal na sklené výplně, uvnitř tma, nikde ani živáčka, což mě rozčílilo, postavil jsem se zády ke skleněným výplním a pro sebe si řekl – šéf hotelu byl můj dobrý známý – „Tak ty mi teda neotevřeš?!“ a oběma pěstmi jsem ty skleněné výplně rozbil, potom jsem vstoupil dovnitř, zul si

boty (dnes mi to samozřejmě připadá divné, ale byl jsem trochu v mezisvětě, nějakým těžkým pitím po práci, do V. mě přivezla servírka, která jediná v našem hotelu byla střizlivá), vstoupil jsem do lokálu a začal procházet, v ponožkách, hotelem, po širokém schodišti do poschodí, které bylo volně přístupné, ale měl jsem to v hlavě dost spletené, najednou jsem měl pocit, že jsem na zámku v Lednici, někde poblíž skleníků, procházel jsem ztemnělým hotelem, byly asi dvě nebo tři hodiny v noci, a když jsem tuto malou hotelovou exkurzi absolvoval, vrátil jsem se do lokálu v přízemí, sedl si ke stolu poblíž vstupních dveří a usnul, až ranní světlo mě probudilo, měl jsem hlavu na stole a díval se zešikma, jak kolem rozbitých hotelových dveří – aniž by si všimly, že jsou výplně rozbité – chodily sousedky do mlékárny, která s hotelem sousedila, trochu jsem se probral, našel boty a ve chvíli, kdy zrovna kolem nikdo nešel, vstoupil rozbitými dveřmi na chodník a zamířil na nedalekou policejní strážnici (tehdy jsem většinu tamějších esenáků znal, čas od času taky chodili ke mně do hospody), službu měl Miloš S., říkák: „Milošu, vloupal jsem se v noci do Z-ckýho hotelu, rozbil jsem vstupní dveře a přespal v lokále a teď jdu za tebou ti to říct,“ nevěřil, „Ale prosím tě, řešíme dvě vykrádačky a ty mi tady říkáš nějaký nesmysl“ – „Ne, fakt sem se tam vloupal,“ zrovna přišel náčelník a to legrace přestala, toho jsem moc neznal, byl nový, a „nová metla...“, jak známo, hned začal vyšetřovat, zavřel mě za katr, nechal obhlédnout terén a zjistil, že to je přesně tak, jak jsem říkal, taky jsem mu naivně vyklopil, že mě z P. přivezla v noci servírka, z čehož on usoudil, že musela být ožralá taky, a jel – či někoho tam poslal, to už si přesně nevzpomínám – do P. (12 km), aby jí dal dýchnout, vrátil se s nepořízenou, servírka zjevně ožralá nebyla, ale i kdyby byla, tak co by jí chtěl vlastně dokazovat, no zkrátka, pak poslali pro Lađu Č. (což byl ten šéf hotelu), zda jsem mu něco neukradl, a taky aby vyčíslili, jakou škodu jsem způsobil, L. přijel, předtím už zběžně prohlédnuv rozbité vstupní výplně, prohlásil, že všechno je v pořádku, že nic nechybí a dveře že si opraví, po mně nechce nic, jak přímo se vyjádřil: „Pan F. je slušný

člověk“, což byla příjemná pointa tohoto mého vloupávacího příběhu – kde teď jsou všichni? Laďa Č., Miloš S. (ten snad u policie, byl mladší než já) – a taky ten náčelník (ten byl asi tak v mých letech) –

4. – 5. ČERVENCE, BRNO, 04.07

ČTVRTEK 5. ČERVENCE 2007

se Standou P. domlouváme, že festival „Konec léta – Napříč“ přece jen nebude možné u něho udělat, obec slaví jakési výročí a velký sál je k té oslavě zapotřebí, zjevně to Standu mrzí, ale jako místostarosta nemůže jít proti ostatním, pokládám telefon, zrovna jsem si zašel do Pegasu na pozdní oběd (rád tam chodím, je to dobrá hospoda, číšníci profesionální, pivo znamenité, jídlo drahé, ale dobré) a hned mě napadá, což tak spojit náš „Konec léta“ se Skalákem, kam zítra odjíždím? připadá mi to jako nápad geniální, poté však, když rozešlu nadšené esemesky, dovídám se, že to všechny už dávno napadlo, a snad že mi o tom i říkali, tak tak to se mnou vypadá, dojídám oběd (rybí filé tentokrát „podle pana domácího“, zdá se mi snad i lepší než ono „s uherskou omáčkou“, které si dávám obvykle, taky jsem dobře zvolil „americké brambory“), naproti mě sedí dělník – jen o nemnoho mladší než já – zarostlý, kouří jednu startku od druhé a vede se mnou chvílemi přátelské řeči, které vždycky uvádí: „Prosím vás, mám dotaz...“, pak si nakonec potykáme, on prý nebyl 14 let v Brně, objednává si v tomže hotelu pokoj, koketuje s recepcní, která si přišla k výčepu pro nějaký nápoj, ale nemá to ještě onu beznaděj a trapnost, jakou tyto snahy mívají, když je nám o nějakou tu desítku let víc, „Ona mi nevěřila, že mám peníze,“ říká mi chlapík důvěrně a směje se dusivým, kuřáckým smíchem –

BRNO, 19.12

PÁTEK 6. ČERVENCE 2007

Skalákův mlejn, tak trochu husitská tvrz a taky husitská republika, když se sjedou lidé, mnohem víc, než jsem tady kdy viděl, republika hodně demokratická, jen k nějakému vnitřnímu boji orientovaná, nikoli vůči vnějšímu „nepříteli“, taky republika se zákony pramálo suchými, kelímků nespočet a pípy roztočeny permanentně, vzpomínám na festival Krákor a hovor s Alešem K., který mluví o „nekomerčnosti“ a alkoholu, říkám mu, že slovo nekomerčnost nepoužívám, protože milionům bych se nebránil, kdyby mi je někdo za mou práci dával, ale potíží je v tom, že mně je nikdo nedává, ale já že rozhodně kvůli tomu nebudu měnit svůj život a svou práci, jeho rodina sedí spořádaně na provizorních lavičkách z kulantiny a hlava rodiny se mě ptá na řadu věcí, kterým chce rozumět (ač svůj vlastní názor má hodně jasný a je vidět, že těžko asi na něm něco bude měnit), ptá se otevřeně a poctivě, a nutno říct, že opravdu naslouchá tomu, co říkám, hodně o alkoholu se mluví, no, používám svůj už trochu opotřebovaný „bonmot“, že „my s tátou jsme nikdy s abstinentismem neexperimentovali“ a že s ohledem na mé tři rizikové faktory trombofilie (které mi zjistili až v padesáti) jsem se nepochybně z tohoto důvodu dožil – na rozdíl od řady mých přátel – tak požehnaného věku (přišel taky za mnou na Krákoru pod pódium kluk a ptá se mě: „Je pravda, že je ti pětadesát let?“, no, to trochu přehnal), debata s A. K. dobrá, vstřícná, zjevně jsme se vzájemně nepřesvědčili, ale jde o to vlastně? důležité je spolu-pracovat a ne myslet si totéž, tedy dnes a zítra – Skalákův mlejn, lidí mraky, počasí nádherné, jen drobné mráčky přes den proplouvaly vysokým blankytným nebem, jen jednou nepatrně sprchlo – ale to jen pro ty, kdo se neradi myjí – dnes den Mistra Jana Husí, o kterém Magor – vlastně zakladatel tohoto festivalu – říká, že pro něho je „svatý“, mám s sebou knížku Husových *Listů* a vyhledávám si list „Věrným Čechům“, který Mistr Jan napsal zřejmě v době adventní roku 1412, *nemoha ústně v Praze kázati a chtěje to aspoň písemně učiniti, a chtěje v tomto listě napomenouti věřící Čechy, aby od hříchů se zdržovali a v milosti i trpělivosti se posilňovali,*

majíce na mysli ten dvojitý příchod Ježíše Krista, který jednak v těle již se stal a jednak k soudu nastává, ale úryvečky z tohoto listu už si nechám na jindy, abych tento denní záznam nepřetížil a taky že na neděli se ono kázání skrze psaný list lépe hodí –

MEZIŘÍČKO, 23.45

SOBOTA 7. ČERVENCE 2007

mám samozřejmě stále spoustu iluzí, Edmund Burke, politik a filosof anglo-irského původu, řekl, že „má-li zlo triumfovat, potřebuje jediné – aby slušní lidé nedělali nic“, napadlo mě to, když jsem něco „povzbudivého“ a vstřícně přátelského pronášel do mikrofonu, a Magor vtrhl na pódium: „Tak abyste věděli, vypadá to takhle: do rána nějakej zmrnd vytáhl Skalákovi naftu z auta, a večer Láďovi Kořenovi ukradl jeden zmrnd rybu a utíkal s ní pryč, dohnal jsem ho a přivlekl k Láďovi, aby mu sám dal přes držku, když takovýho nějakýho zmrnda chytíte, nebijte ho sami, přiveďte ho k pódiu a tady mu rozbijem držku veřejně, tak tak to vypadá!“, možná jsem nenapsal správně, že mám „spoustu iluzí“ (v tom výše zmíněném iluzí nemám), ale jen jinak trochu jsem vždy reagoval, jinak trochu mluvil, ale to je jistě správné, když se můžeme vzájemně opírat s přáteli o své skutky, o svá vlastní slova, s tím, že každý děláme tak trochu něco jiného, a trochu jinak mluvíme, čímž svou vlastní a osobní svobodu si utvrzujeme a podpíráme, mám za to, že tak je to naprosto v pořádku –

MEZIŘÍČKO, 16.37

NEDĚLE 8. ČERVENCE 2007

je neděle, vracím se tedy k *Listům* Mistra Jana Husa, které jsem si do oranžového „zachranářského“ kletru přibalil:

M. Jan Hus, kněz a sluha v naději Pána Ježíše Krista, všem věrným pokání činícím v milosti i utrpení, v příchodu syna Božího, který přijde s anděly svatými jednoho každého podle jeho zásluh odměňovati bude.

Nejmilejší! Posilňte srdcí svých, když příchod Páně blížiti se bude. Víte, nejmilejší, že Pán Ježíš už jednou přišel; a to když víte, uvažujte v srdcích svých, v milosti i trpělivosti se posilňujte; uvažujte, nejmilejší, že stvořitel a Pán světa, slovo Boží a Bůh věčný nesmrtelný ponížil sebe sama, stav se člověkem, aby nám hříšníkům věrným věrně sloužil. Přišel jako veliký lékař, aby ránu naši těžkou vyléčil; přišel jako všemohoucí Pán ne živých usmrcovat, ale mrtvých oživovat a vyvolených od smrti věčné osvobozovat; přišel jako král světa a nejvyšší kněz, aby zákon boží skutky svými vyplnil; přišel na svět, nikoli, aby panoval, nýbrž aby duši svou na vykoupení mnohých dal; přišel jako kupec ziskem lakoty nestísňený, nikoli aby statky světa hromadil, nýbrž aby lid za hřích prodaný krví svou od ďábla vykoupil, přišel moc největší maje, aby pod mocí Pilátovou od biskupův, kněží, starších i zákonníků, smrt nejukrutnější a potupy plnou vytrpěl a z moci ďáblovy nás vyprostil; (...)

Ejhle, nejmilejší! obě stránky uvážíce, jeho důstojnost v příchodu prvním a spravedlnost a brázu v druhém příchodě: posilňte srdcí svých v milosti a utrpení, a trpíte-li něco, na tohle pohleďte a pozdvihněte blav svých, t. j. předsevzetí svých, protože se přibližuje vykoupení vaše, vykoupení od každé bídy, od níž vás na soudě zavolá spravedlivý soudce, řka: „Pojďte, požehnaní otce mého, dědičně vládněte královstvím.“ A to vám rovněž i mně dáti rač milosrdný, brožný i potěšný soudce Pán Ježíš, Bůh i člověk pravý, blaboslavený na věky. Amen.

Takto psal Mistr Jan Hus „Věrným Čechům“ v adventu I. P. 1412 –

8. ČERVENCE, BRNO, 19.08

PONDĚLÍ 9. ČERVENCE 2007

použil jsem taky na Skalákově festivalu jeden drobný úryvek z Egonu Bondy, který letos v dubnu umřel, odstavec ze Sklepních prací, o němž si myslím, že je vždy aktuální, ač mému vlastním přesvědčením se tak trochu ve výrazu přičí, ale je to asi jen věc právě formulační, nikoli zásadní:

... co je moudrostí Boha, nevím. Snad jen právě to, že je oporou všemu, aniž by to buzeroval nějakými pitomými radami. Ale co je moudrostí člověka, vím, neboť je to nad slunce jasnější a řve to na nás dnes už z každé vteřiny času a z každého smetí pod nohama: je

to bouřit se, bouřit se a bouřit se, protože jedině tento postoj je za všech okolností oprávněný. Je sranda, že nám v Evropě to muselo trvat dva a půl tisíce let naší zázračné anticko-křesťansko-árijské kultury, než to nakouzl aspoň André Breton po druhé světové válce a že v Číně zmilitký předseda Mao to dokázal říct rovnou na plnou hubu.

– a neopomněl jsem ani: Jaro léto podzim zima

čí je to vina? – (kdosi z publika tento verš zařval dřív, než jsem jej stačil říct)

Jaro léto

podzim

zima

haiku? –

9. ČERVENCE, BRNO, 11.55

ÚTERÝ 10. ČERVENCE 2007

říká mi R., od kterého si onehdy půjčuju tisíc korun, že prý básník Trojak napsal knížku „Brněnské metro“, kde prý píše „o všech“, říkám si, co ten mladík může vědět o brněnském Metru, jednom z několika málo nočních klubů, které za komunistů v Brně fungovaly? ale prý je to jinak, aha, metro, ironie, metro jaké-si nadzemní, protože taky pod zem asi Brno příliš jít nemůže, no, pak jsem tu knížku viděl za výkladem a taky v Praze Pepa J. mi říkal o jakési recenzi Vladimíra Karfíka v Respektu a cítil jsem, že P. je trochu pobouřen způsobem té recenze, rozuměl-li jsem správně, já zase jsem slyšel B. T. jakožto vinaře v rádiu, redaktorka mu říkala „pane magistře“ a on tam rozmlouval ještě s jedním starším vinařem, a tak si to pochvalovali, to víno, každý dělá, co může, a já se nemožu ubránit obrázku B. T. v námořnických šatičkách, jak způsobně sedí s rodiči v kavárně a sní o literární slávě, odjíždím tramvají č. 5, která teď vyráží na trasu z České, dolů po Husově, dvě jedenácti-dvanáctiletá děvčátka v barevných letních šatech dobíhají tramvaj, která už se rozjela a přibrzdjuje před semaforem, děvčátka ji ještě dobíhají a snaží se elektronickým knoflíkem otevřít dveře: „Pro-

sííííím,“ říká netrpělivě a prosebně jedna, tramvaj se rozjíždí a děvčátko za ní zakřičí: „Mrdko!“ a obě si jdou s dětskou rezignovaností sednout na obrubník, moralizovat? ale vždyť je to všechno úplně jinak –

BRNO, 17.55

STŘEDA 11. ČERVENCE 2007

píše mi v mailu jeden můj dávný kamarád: „Můžeš mi prosím připomenout ten krásný citát o srdci, jehož jedna polovina patří vlasti (Moravě) a druhá Bohu? Je to Sušil? A jak zní?“, píšu s radostí, jeden z mála veršů, které znám z paměti:

*Dvě kráseky spanilých duše mojí ovládnulo stánek,
zemská jedna, druhá z výšiny posla nebes:
Církev a vlast, ty v mojích milují sestersky se nádrech,
každá půl, každá má moje srdce celé.*

je to ostatně vyzlaceno i na Sušilově hrobě na brněnském Centrálním hřbitově, vyhledávám slova básníka a katolického kněze Jana Dokulila, která napsal po smrti Josefa Floriana, je v nich podle mého tolik podstatného, že si zde dovolím položit celý citát, jak jsem si jej kdysi vypsal:

Staroříšské Dobré Dílo v dosavadní podobě jest smrtí Josefa Floriana ukončeno. Také myšlenka, o které tolikrát a s tak velikou láskou mluvíval, založit školu na způsob řehole, zůstala jen konkrétní vidinou. Zakladatelé řádů stali se zakladateli právě proto, že svou myšlenku uskutečnili, nejen že položili základy, ale celý organismus společnosti uvedli v život.

V tom směru se může mluvit o torsu Dobrého Díla, tak jako torsem zůstane dílo každého člověka. Po smrti velikých básníků byly zakládány Společnosti, aby prý odkaz, velikých

duchů‘ neznanikl. Avšak stav těchto Společností je právě tak odstrašující jako mlloba kdysi kvetoucích Dědictví. I myšlenka Sušilova při založení Dědictví sv. Cyrila a Metoděje, napájet lid ze studnice vody živé, vydatně a horlivě, zůstala torsem. Žila potud, pokud se jí věnoval člověk celou svou bytostí, pokud vycházela z tvůrčí osobnosti.

Případ Sušilův je velmi názorný. Svěžeť jeho zřízení zmizela, jakmile kouzlo jeho osobnosti bylo již jen připomínáno a druhové jeho pomřeli. Nerozplynul se však duch Sušilův. Zatím co epigoni trvají úzce na zřízeních a jim se podřizují, duch svobodně poletuje a seje na místech i zcela odlehlých, tu víc, tam méně. V „duchu Sušilově“ pracoval Kosmák i Kubínek, jehož blahořečení právem postulujeme, každý „po svém“, právě tak jako po svém v témže duchu jednoty tvořil Jakub Deml a po svém Josef Florian. Sušil, který dal národu vynikající theologické dílo Výklad Nového Zákona, objevil se tak v místech nejméně očekávaných, v Tasově a ve Staré Říši.

Avšak přestaňme užívat slova „duch Sušilův“, vždyť v každé jiné osobnosti je zmnobonásoben, po každé jiným směrem a v jiném zabarvení, lépe jest říkat duch horlivosti, a práce, nebo duch nadšené víry a duch tvůrčí.

Podoba Dobrého Díla Josefa Floriana jest tedy již hotova. Neznamená to však konec jeho ducha. Josef Florian mnoha lidem ukázal cestu; tím, že našel cestu svou, ujasnil druhému cestu jeho; ujasnil mu život, úkol člověka, at už je to theologie, filosofie či umění. Toto poznání sama sebe, at akci či reakci slov páně Florianových, poutá vnitřně krub přátel Dobrého Díla a zavazuje k spolupráci. Nemůže to být ve smyslu nové redakce, odděleně od administrace, neboť to by bylo proti ideji „celé osobnosti“. S novou osobou však by začalo i nové Dobré Dílo.

Jan Dokulil, Budoucnost Dobrého Díla, in: Akord, duben 1942, s. 268–269

11. ČERVENCE, BRNO, 12.21,

12. ČERVENCE, BRNO, 02.36

ČTVRTEK 12. ČERVENCE 2007

k včerejšímu, či dnešnímu, psaní o národě a vlasti, o Sušilovi, Josefu Florianovi, o duchu tvůrčím a tradici, ještě dokládám poznámku, kterou čtu v úvodníku Jana Trefulky v posledním HOSTu (číslo je věnováno čtvrtému sjezdu Svazu československých spisovatelů v červnu 1967, a vůbec tak trochu šedesátým letům, a Trefulka se zmiňuje o tehdejšíms proslovu Milana Kundery, který se vracel k otázkám Huberta Gordona Schauera o povaze české kultury a smyslu existence českého národa vůbec, což mi ostatně velmi koresponduje s mým nedávným psaním pro rozhlas „Tázání bez odpovědí“, které jsem vložil na hlavní stranu tohoto webu, J. T. rekapituluje a zestručňuje téma přesně): ... *Myslím, že si můžeme stejné otázky, být v jiném kontextu, klást i dnes. Z vůle krátkozrakých politiků a byrokratů zmizela z mapy Evropy Morava a Moravané, proč by se nemohli rozpustit i Češi, jestliže mladí lidé nenajdou žádný rozumný a přesvědčivý důvod být Čechy?* závěrem píše J. T. neméně výstižně, vrací se k 60. letům i k dnešku:

Byla to doba neočekávaných vzestupů i nepředvídatelných pádů, kdy tvůrčí člověk žil ve stálém střehu a napětí, byl perzekvovaný, ale už ne vražděný, byl přesvědčený, že jeho způsob socialismu je uskutečnitelný a jeho pravda musí přece přimět i nejzaturzelejší dogmatiky k ústupu a spolupráci. Byla to šťastná doba, protože jsme tenkrát pořád ještě nevěděli, že takový socialismus je nemožný, ať v totalitě nebo v demokratickém režimu. Dnes to víme, a tak si teď chutnáme svobodu, v níž nezáleží na argumentu, dílu a charakteru, ale na tlusté prkenici sponzora. Duch si pak marně hledá něco důstojného, čemu by se měl postavit, vždyť stížnost na zkázu mravů a na požitkářství, které doba přináší, působí závistivě a malicherně. Zbývá sebeironizující bezmocná skepse, když o vystavbě koncertních síní a univerzitních areálů rozhodují městští zastupitelé, kteří ponejvíce fandí závatně dotovaným kolektivním brám a olympijskému kšeftu.

BRNO, 16.05

PÁTEK 13. ČERVENCE 2007

líbí se mi věta Martina Pluháčka–Reinera z jeho posledního (kolektivního) mailu, kde píše o svém novém románu *Lucka a já* (který má vyjít koncem září), že už z rukopisu četl „v Bruselu a v Ostravě“, nevím, je to zvláštní, takovou větu bych – bez snahy být za každou cenu vtipný – nedokázal napsat, je to zvláštní, jak životy jsou různě posazeny, dny se jinak a různě odvíjejí, mluvíme s lidmi, povídáme, sedíme a pozorujeme, píšeme, do nikoho nevidíme, komunikujeme vlastně jen vnitřními hlasy, pocity, tíhnutím, násilím, náklonnostmi, taky těžko zvládaným předstíráním, pózami, příliš deklarovanou snahou po upřímnosti, a vlastně jen větší či menší mírou nejasnosti, matnosti, marnosti, snad, či možná, jak se v tom vyznat, lidé, ve svých klecích, se svými špatnými spády, únavou, slabostí, samozřejmě, že bych rád v Boru představil i hip hop, onchdy jsem uváděl Naughtyho Humpece a zrovna jsem nedlouho před tím večerem narazil na novinový rozhovor se zpěvákem Arrested Development Spechem, kterého se Petr Vizina ptá: *V textech tvrdíte, že se dnešní rapperi často vytrbli z kořenů hip hopu. Co je podle vás pro hip hop zásadní?* S. odpovídá: „Myslím, že v kořenech rapové hudby je snaha najít tvořivý způsob, jak se vymanit z gangů, chudoby... Celá kultura hip hopu, ať už je to graffiti, rýmování, breakdance, to všechno jsou pro mladé lidi z města způsoby, jak se vysmeknout ze situace, v níž se ocitli. Třeba Afrika Bambaataa býval člen gangu a potom tu negativní energii obrátil v kladnou. Hip hop umí obracet negativní věci v pozitivní.“ A rozhovor pokračuje otázkou: *Obvyklý obraz hip hopu je ovšem daleko častěji negativní, čím to podle vás je?* Odpověď: „Vezměte si třeba skladbu The Message od Grandmastera Flashe, tehdy se do rapu poprvé dostaly starosti městské mládeže. Tím do hudby přišlo víc hněvu a frustrace, což podle mě bylo dobré, byla to součást základu, na kterém hip hop stojí. Podle mě je problémem dnešního hip hopu chybějící rovnováha, která tam byla na začátku – kapely jako Sugar Hill mluvily o mejdanech a zábavě, ale byl tu taky Grand master Flash, který říkal: ‚Nestrkejte do mě, už jsem skoro na hra-

ně. Ve středním proudu je hlavně materialistický a násilnický hip hop, je v něm málo duchovnosti a zábavy.“ To si myslím, že je přesné, i když, celkově, je to sféra, které moc nerozumím, jinam jdu, a z jiného jsem vyšel, jednou jsem se radil s T. ohledně jakéhosi hudebního uskupení a T. mi napsal v mailu: „...poslouchal jsem ukázky, které mají na webu, z mého pohledu je většina z toho vata, ale mají tam i výborný kousky, ... zřejmě trpí komplexem, který nějaký slovenský rapper (slovenská hip hopová scéna je daleko lepší než česká!) popsal *„všetci rapujú / o tom, že rapujú / a tak nikto nevie, / o čom vôbec rapujú“*, zřejmě se snaží najít svůj styl a trochu se bojí, že se netrefí, chybí tomu určitá razance“, přece ale všechno toto musí vyjadřovat něco z obecné reality, skutečnosti, kterou žijeme všichni, staří, mladí, uvidím, co přinese čas, s časem většinou chodí i rada –

BRNO, 19.07

SOBOTA 14. ČERVENCE 2007

dostávám z Olomouce časopis „těžkoříct“, čísla 14 a 15, procházím zatím zběžně, ale je mi jasné, že se k němu vrátím, zdá se mi, že je to jeden z nejživějších, tedy nejlepších časopisů podobného druhu, které jsem za poslední dobu viděl, vlastně bych řekl nejživější, kompaktní, inteligentní, vydávají mladí lidé, ale „mladistvých schválností“ je tam málo, jak vidím, kdysi jsem kdesi prohlašoval, že za první republiky vycházelo třeba „pětatřicet literárních časopisů“, až dodatečně jsem se od Mojžíra Trávníčka dověděl, že jich bylo skutečně plus minus 35, v čísle 14 (jak skloňovat „těžkoříct“? co by doporučil Dušan Šlosar? nominativ jmenovací?), je profil Jiřího Valocha s ukázkami „více či méně nepřesných haiku“, které jsem jim v jakés takés podobě dodal, J. V. má dva slogany na jedné straně, které (jak jinak) spolu souvisí: *Dada je – aspoň pro mě – stále klíčové pro všechno umění dvacátého století a Je to smutnější, mám takovej neblabej pocit, že jsem stále smutnější*, kam oko padne, nacházím věci, texty, citáty, které zaujmou: *Zdá se, že většina lidských bytostí staví stále ještě obrady kolem svých činů a myšlenek* (Allan

Kaprow) – nebo věta Kazimira Maleviče *Již žádné podoby reality, žádné idealistické obrazy, nic než poušť!* – napoprvé jsem četl „nic než SPOUŠŤ!“ , což, myslím, taky není špatné, možná v jistém smyslu – s ohledem na tolik tendencí v tom, čemu se říká „současné umění“ – i lepší, k těm dvěma olomouckým svazečkům se ještě vrátím, jistě bude čas, nemám ostatně rád frázi, „budu-li mít čas“ – budeš mít čas, budeš-li chtít –

BRNO, 12.03

NEDĚLE 15. ČERVENCE 2007

je něco fascinujícího na tom, že mladý člověk dnes může dělat, zcela a úplně, co chce, kamkoli jezdit, cokoli studovat, s kýmkoli mluvit, mít jakýkoli účes či oblečení, mít cvočky po obličejí, po těle, mít holou hlavu, být nahý, vše odvisí jen od toho, jaké jsou schopnosti, vůle, přesvědčení, tíhnutí, snaha, znovu jsem se v jakési poznámce vrátil k současnému boomu tatoorage, je to vlastně „kožní i duševní“ záležitost, ale hlavně jakési – možná i ne zcela uvědomělé – přesvědčení, že všechno je jen nahodilost a provizorium, nic než přechodné pocity, přechodný zájem, přechodná obliba, ne-vážnost, ne-definitivnost, ale život a smrt jsou definitivní, znamená to, že stárnu? byl u nás na vesnici „kriminálník“, to byla tehdy poměrně vzácnost, říkalo se mu „Bubák“, měl na pravé pleci vytetovanou ohromnou hlavu řvoucího tygra, v barvách, a na zádech nádherného motýla-otakárka s krásně vykreslenými ostruhami křídel, většinou se Bubáka všichni báli, mně tehdy bylo třináct čtrnáct let, hrávali jsem u nás na zahradě s Bubákem ping-pong, jednou jsme se koupali na tamější přehradě (dnes je tam celá chatová osada, tehdy tam byla jediná – myslivecká – chata, do které jsme někdy podnikali prázdninové výlety a spali na seně), na přehradě se pohupoval jakýsi vor ze tří velkých klád vyrobený, z kterého se skákalo do vody, nějak jsem se jednu chvíli nepohodl s Bubákem a ten mě hrubě srazil do vody, a tehdy se mě zastal můj kamarád-Řek, Nikos F. (už dávno se vrátili do Řecká), a v nastalé rvačce Ni-

kos Bubáka málem utopil, ovšem N. byl zápasník, jak se na pravého Řeka sluší, což B. netušil, bojujeme vlastně i s minulostí, ne jen s přítomností a budoucností, mně náklonnost k Řekům zůstala, jednou jsem u nich – někdy v roce 65–66 – bydlel, ve Zlatých Horách, ráno mi dávala stará Řekyně, v černém tradičně oblečená, čerstvé rohlíky s máslem, hladila mě po ruce a říkala „moja malá“, včera bylo výročí francouzské revoluce a moje sestra, byla-li by naživu, by se dožila jedenašedesáti let –

BRNO, 13.28

PONDĚLÍ 16. ČERVENCE 2007

před časem jsem vezl Magora půjčeným autem na festival do Spálova u Oder, poblíž poutního místa Panna Maria ve Skále, pravidelně autem už nejezdím, jen výjimečně, žádná radost to není, cesty přeplněné, auta zbytečně rychlá, nekonečné fronty předjíždějících na dálnici, v autě zpravidla jeden, nanejvýš dva lidé, mám pocit, jako by právě tímto rezatým brněním, touto mobilní palisádou si doplňovali osobnost, jako ji doplňují knírkem, vousy, piercingem, a ta rychlost! být odloučený od davu, vládce nad koňskými silami, vlastně způsob života sám o sobě, jiný, než je plahočení v prachu a ve výfukovém svinstvu, ke kterému je odsouzen plebs, nakonec se do S. dostáváme celkem bez potíží, M. po cestě pospává, chvílemi čte příběhy Nero Wolfa, které jsem mu půjčil, je pátek, rozlehlá vesnice S. je skoro liduprázdná, jen hospoda na návsi trochu žije, sedáme si k pivu, mexické fazole, pročítáme Blesk, Lidovky, pak pro nás přijdou organizátoři, je to festival opravdu komorní, domácí, v soukromé usedlosti, M. čte Magorův soumrak, už za soumraku, tiše poprchává, všude jásavé zeleně začínajícího léta, čtu taky něco ze starších věcí, místní nás zásobují lahvevi plzeňského, dobrá společnost, jemná, vnímavá, spíme na katolické faře, v podkroví, které je vybudováno povětšinou z dřevotřísek, což Magora pobuřuje – jsou tam fenoly! – přitáhneme ještě pár matrací z velkých hromad ve společném půdním

prostoru, M.-katolík mumlá: „Ti kněžouři museli vykrást nějaký domov důchodů, taková spousta matrací!“ usínáme jako praví žebráci nevděčníci, venku tichý déšť padá na ztemnělou krajinu, zpáteční cesta přes Olomouc, ulice nás navigují do Ponorky, aniž jsem to původně plánoval, Z.-šéf přináší dvakrát boršč, pivo, slivovici, ani moc nemluvíme, Ponorka je pro mne vlastně celá Olomouc, jediné místo, kde mohu být, klidný, smířený s městem, které nevidím –

BRNO, 23.02

ÚTERÝ 17. ČERVENCE 2007

je to těžké, když hned od rána člověka tahají po hospodách, a navíc – hospoda M., s neodolatelným svijanským pivem, které ve sklenici nevidaně „kroužkuje“ a pije se samo, sklenice se k ústům lepí a v dobré společnosti, kam jít? kam odcházet? co by mělo mít přednost? P. se mě ptá, jestli jsem měl letos u Skaláka na mlýně nějaký konflikt, říkám, že o ničem nevím, ale to má na mysli loňský ročník, četl o tom někde na internetu, vím, o co jde, jeden chlapík hrál ve třech kapelách po sobě, zatímco Karamazovci se tiše na různých místech areálu opjeli, tak jsem se rozhodl, že prostě ten chlapík bude hrát jen se dvěma kapelama, pak že vystoupí Bratři Karamazovi, než se ožerou úplně, a pak zase ten chlapík se svou třetí kapelou, připadalo mi to tak správné, což mi potvrdil i Magor, který se rovněž objevil na pódiu, je fakt, že jsme je pak začali trochu urážet, protože z pódia odejít nechtěli, no, pak se asi vyřídili na svých stránkách, což až po čase mi kdosi sdělil, a dnes Pepa mi říká, že jim na ty stránky napsal dlouhé psaní Křížák, a taky snad Lábus, pak jsem toho chlapíka – H. – potkal v knihkupectví P. P., nechtěl se ke mně znát, ale nějak mi to nedalo, tak jsem se k němu přihlásil, a on mi velmi rozčileně říká, jak se jich to dotklo, jak jsem jim ublížil, že pryč od té doby nehráli, takže mi došlo, že jsem je asi opravdu nějak poškodil, dost mě zaskočilo, jak to ten mladík bere vážně, jak se tím trápí, tak, že jsem se tím začal skoro trápit i já, ale musel jsem mu říct, že to je naprostá pitomost,

a měl-li bych brát takové věci, ať už to bylo jakkoli, vážně, asi bych tady už nebyl, ty hospody, to pivo, které tak do krku klouže, měl jsem uvádět Ezru Pounda, nepředpokládám, že do klubu někdo právě kvůli tomuto přišel, ale pokud, pak jistě byl zklamán, protože jsem se zmohl pouze na četbu veršů z Pisánských cantos, veršů, které tolik miloval Petr Kabeš a Anička K. znovu přeložila, veršů, které tehdy, v šedesátých letech, přeložil Jan Zábřana: „Cos opravdu v životě miloval, / to ti zůstane, / ostatní je drek“, na nádraží v bufetu ještě předtím potkávám Honzu S., pije pivo a čeká na vlak, dojídá polívku, kupuju čtyři chlebičky se šunkou a nabízím mu, bere si jeden a přitukává si se mnou, tím chlebičkem, jako by to byly panáky nebo pivo, odjíždí, jdu do klubu, jsem tou denní túrou už hodně zničený, co se dá dělat, „cos opravdu v životě miloval, / to ti zůstane, / ostatní je drek“ –

17. ČERVENCE, BRNO, 18.24

18. ČERVENCE, BRNO, 4.32

STŘEDA 18. ČERVENCE 2007

jak jsem včera psal o verších Ezry Pounda, „které tolik miloval Petr Kabeš a Anička K. znovu přeložila“, byl jsem jim na svatbě na B. za jakousi družičku, nosil jsem pití na zahrádku restaurace, P. nepil, Aničce to slušelo, jinak se hodně skotská pila, na tu společnost už jinak si moc nevzpomínám, jen na jeden moment, nesl jsem na velkém kulatém platu asi deset sklenic se skotskou, na zahrádce jsem o čemsi rozšafně vykládal a chtěl polousednout na bílý plastový stůl, jehož nohy se rozjely a já upadl na záda, ale tehdy jsem ještě docela byl asi ve formě, protože jsem plato držel nad sebou (číšnická zásada: palcem k sobě), a veškerá skotská v těžkých sklenicích tak přežila, pak jsem se unaveně vrátil zase k baru, vypil další skotskou a sklenici omylem postavil mimo bar, sklo třesklo o podlahu v jakési návratné spravedlnosti, když svým výkonem na zahrádce jsem zřejmě zpychl, říká onehdy v hospodě básník I. K., „už musím jít, mám devět nepřija-

tých hovorů, od ženy, znám to, nejsem ženatej poprvé“, v neděli bylo v divadle ve středu města, nad Zelným rynkem, čtení Pavla Z., T. V. na computer a housle, večer uvádí mladík, zřejmě pracovník organizující agentury, o Tomášovi říká – „zvukový člověk“, vzpomínám si, že onehdy mi T. vyprávěl, jak před lety ve škole založili se spolužákem A. „Společnost pro lepší konec světa“, bylo jim čtrnáct, sedíme na dvorku divadla a P. říká: „Kdybych zacitoval Jirku Krchovského – ,Brno – hlavní město beznaděje“, ale co je to skutečná beznaděj, a kde je skutečná naděje? v něčem, co je nadějně, nebo když už jinak nelze? a není kam uhnout? když jsem onehdy procházel Josefskou ulicí, myslel jsem na to, že se mě poslední dobou stále častěji lidé při setkání ptají: „Ty ještě žiješ?“, zvláštní, ale zase ne tolik, jak čas běží, jdu tou Josefskou, najednou mě kdosi mívá, starý prošedivělý chlap, nejistě se za mnou otáčí: „Eriku... Jsi to ty?“, jsme jen tři metry od sebe, jdu k němu, a on udiveně říká: „Ty ještě žiješ?“ –

BRNO, 19.42

ČTVRTEK 19. ČERVENCE 2007

začínají mě obtěžovat mobilní „operátoři“, je to asi novinka, píšou mi zprávy, že dnes má svátek Drahomíra, dnes Čeněk, že „oslavence“ mohou potěšit nějakou zaslanou melodií, odporné, znám já nějakou Drahomíru? s jednou jsem chodil na základní školu před pětačtyřiceti lety, bylo nás ve třídě 32, všichni jsme žili v normálních rodinách, s oběma rodiči, jen F. B. neměl otce, protože mu zemřel (od F. B. jsem poprvé slyšel píseň Let's Twist Again, kterou hrál na kytaru v E dur a zpíval „lec swistegain“), Drahomíra, Draha S., žila s rozvedenou matkou, byla vychrtlá a pouličně divoká, nikdy se nesmála, a když, tak jenom sarkasticky, jednou se se spolužačkou na školním výletě opily a zvracely z lanovky, kdesi v Jeseníkách, nebo to byly Beskydy? byly to ty první ožiračky, které člověk zažívá a z kterých nic nemá, protože je mu zle, a Čeněk? znám já nějakého Čenka? jednoho Čendu jsem teď potkal na festivalu Krákor, zástupce místního

starosty, mám mu posílat melodii do telefonu? i kdybych měl číslo? jak se bránit této agresi a stupiditě provozovatelů telefonních sítí, které člověk přec jen dnes k životu potřebuje? mám jim psát, ohrazovat se, ať mi dají pokoj? chodit za nimi na Českou a diskutovat s pryžovým mladíkem s odbarvenými nagełovanými vlasy? cožpak by mi rozuměl? jsou jako mor, všude, mor, o němž píše Bukowski: „Mor má neustále po ruce spoustu standardních nesmyslů, které si plete s vlastní moudrostí“, ale o to snad ani tolik už nejde, jen obtěžovat, atakovat, peníze ždímat, bez vtípu, nudně a tupě, hnusně a blbě, je to temný mor, který zachvacuje nepřipravenou duši –

BRNO, 9.54

PÁTEK 20. ČERVENCE 2007

už někdy v roce 99 jsem si nebyl jist, zda lze nakladatelství V. V. udržet nad hladinou, přec jen příliš je spjato s mou osobou a jejím kolísáním, nehodami, pády, teď zdá se přišel čas, kdy bude nutno stanovit plusy a minusy a uzavřít tuto éru, soud s tiskárnou prohrán, a nebylo ani jinak možno, když se rozhodli pro žalobu, spočítám sklad knih, je to jediná věc, která hmotně k nakladatelství patří, jiný majetek není, jen snad „značka“, kterou taky nutno odříznout a jít dál, kam, nevím, dát do pořádku účty, zrekapitulovat, podtrhnout a odrazit bárku zase jinam, taky P. Z. je nespokojený s mým „marketingem“, nedivím se mu, jak vypořádám jiné závazky, které jsem na sebe pod značkou V. V. vzal, nevím, snad čas ukáže, čas, milosrdný čas, s kterým chodívá i rada, jsem unavený –

BRNO, 22.46

SOBOTA 21. ČERVENCE 2007

P. K. včera převezli do špitálu v Plzni, říkalo se vždycky, že ta nemocnice je dobrá, snad, píše, že 30/7 by ho měli pustit, ale nemůže chodit, nutno ho převést, své opětovné hraní „120 dní Sodomy“ nijak nezpochybňuje, snad, mož-

ná, přesun na orlické panství, společnost vybraná, cesta dlouhá, je s podivem, jakým dopravním prostředkům se dnes říká rychlíky, mám pocit, že jedeme krokem, pokud ovšem nestojíme úplně, jak život jde, na světě jako by bylo čím dál méně lidí, i když ze všech stran vstupují další a další osoby a obsazení, ale lidí je méně, zvažuju přepsání posledního textu MTRSS?, snad delší verze bude lepší –

ORLÍK-KVĚTOV, 21.48

NEDĚLE 22. ČERVENCE 2007

jak se to vlastně má s „mou vlastí“? Morava není, jen jakési „kraje“, vytvořené špatně zvolenými politiky, se všemi politiky je to jako s Fidelem Castrem, který v šedesátých letech prohlásil: „V rámci revoluce všechno, proti ní nic“, partiální snahy, v podstatě nízké, užitkové, mocenské dle šafaříkovských definic, už i z jinak velmi kvalitní stanice Vltava, v podstatě jediného alternativního rádia, slyším ve zprávách slovo „Česko“, v šedesátých letech jsme říkali zhnusení a s odporem „u nás v Česku“, nic s tím nenaděláte, přátelé, „Česko“ je označení hanlivé, ale možná, bude-li tato samohana trvat dvě tři století, stane se z vulgarity právoplatné označení, jako tomu druhdy bylo třeba u slova „baroko“ – z francouzského „baroque“ = podivný, zvláštní, bizarní – věru podivné toto „Česko“, ale jak jinak, když Československo, stát, v němž jsem se narodil, politikové rozbourali, když předtím se nestyděli vést „pomlčkovou válku“ (dnes by ta pomlčka někomu vadila?), jednou před lety jsem se ohradil Hutkovi, proč toto slovo používá, celkem rozumně mi odpověděl: ale co používat místo toho? nevím, tak jsme to „s vlastí“ dopracovali, Ladislav Dvořák (1920–1983) v jedné básni, o knížeti Bořivojovi, napsal: „Ačkoli Čech, jsem Moravan, přestože Kelt“, Smetanova „Má vlast“ zase má strašnou spoustu not a obtížně se hraje, dirigenti říkají, že na notovém papíru je „černo“, „Kde domov můj?“ zase hraje slepý žebrák, ale co, nevíme, kde jsme, nevíme, kam se uložíme, Mozart zemřel jako soudně trestaný

dlužník, po soudu s knížetem Lichnovským, s nímž se dříve přátelil, a jeho hrobu se nemůžeme ve Vídni ani poklonit, dělám si salát z červeného zelí, dávám do něho taky jedno natvrdo vařené vejce, nechávám na půl hodiny v ledničce, a když pak chci salát jíst, vidím, že bílek rozsekaného vajíčka je tyrkysový, barvy neuvěřitelné, jako by tam někdo přidal nepoživatelné dětské hračky, jako bych měl jíst něco jiného, než jsem si připravil – kde domov můj? –

MEZIŘÍČKO – SKALÁKŮV MLÝN, 10.14

PONDĚLÍ 23. ČERVENCE 2007

onehdy jsem měl sen, tři koně běžící proti mně, jakoby někde v Brně, jednou z bočních – řeckovických? králopolských? – ulic (anebo to byla Ostrava nebo nějaké blíže neurčitelné město), dvě další zvířata, o nichž si zprvu myslím, že jsou to taky koně, jsou lvi, jdou pomalu a ladně, první si mě nevšímá, ale druhý se na mě – spíše s kočkovitou hravostí – vrhá a bere mi obličej do tlamy, ale nekousne, začnu mu tiše a laskavě domlouvát, do té tlamy, a on mě pustí a zase odběhne, jako by šlo jen o jakousi smluvenou hru, pak jezdím autobusem, prý už jsem někde poblíž Kohoutovic, říká jedna paní, ztrácím svůj černý kabát, říkám, že bych už chtěl vystoupit, ale kabát leží dole na autobusových schůdkách, pak už jej vidím na jakémsi smetišti, pořád se k němu nějak nemohu dostat, potkávám více lidí, vyprávím jim o lvu, je tam taky klubko propletených koťat, tlustých a neohrananých, zaklesnutých do sebe, jedno beru za srst za krkem, vytrhávám z klubka, a když je zase pouštím, ono se vrací zpět do klubka, jsou tam různí lidé, mají nějakou práci, jakoby v zadním polozahradním traktu, jen já nemohu najít kabát a jsem i jinak ztracený, někam se snažím dojet či dojít, ale vidím, že nikam nedojdu ani nedojeďu, jsem prostě ztracený bezdomovec, před časem mě zaujalo, když A. předčítala – svému synovci a mně – o logoterapii Viktora E. Frankla (*1905 ve Vídni), který ve veřejné službě léčil zdarma, ale chodili za ním především příslušníci vyšších vrstev a hledali „smysl života“, ti nejchudší,

těžce pracující, kteří platit nemuseli, chodili málo, ti se smyslem života problémy neměli (V. E. F., *Vůle ke smyslu*, Cesta 1997) –

PROSTŘEDNÍ VYDŘÍ, 17.25

ÚTERÝ 24. ČERVENCE 2007

vedli jsme před několika dny debatu o Bělorusku, bylo to nepochybně jenom mimoděčné téma, kromě mnoha jiných, ale navázalo se pak taky na Měsíc autorského čtení, který už několik let pořádají chlapíci z Větrných mlýnů a kde mají letos jako hosty literáty právě z Běloruska, a jeden z mladších diskutérů té zmíněné debaty prohlašoval, že v Bělorusku vlastně není diktatura podle politologických definic, že tam sice není svoboda slova a projevu, ale že Bělorusové mohou klidně cestovat, kam chtějí, taky ovšem na to literární čtení apod., což mě samozřejmě burcuje a prohlašuju, že kdybych byl Bělorusem, nikam bych nejel, protože když žiju v zemi, kde není svoboda slova a projevu, nebudu se tvářit, že vše je vlastně v pořádku, když si mohu kamkoli zajet, ale co tam budu dělat? co tam budu říkat? s kým se budu stýkat? ne, zůstal bych doma a třeba jen nenápadně a nenásilně, a třeba i velmi neviditelně pracoval pro to, aby i z mojí země se stala země svobody, samozřejmě slova a samozřejmě projevu tohoto slova, nevím, co se na fakultách vlastně v těch politologiích a politických vědách, či jak se to jmenuje, mladí lidé učí, ale myslím a vím, že charakteru se tam nenaučí, tomu se naučí, až budou žít v Bělorusku –

MEZIŘÍČKO – SKALÁKŮV MLÝN, 10.17

ještě mě napadá věta Jakuba Demla – „Kdož chtějí cestovat, zatěžte jim svědomí“ – myslím, že k tématu se tato slova velmi dobře hodí, stejně jako jiná Demlova deviza, např.: „Magnet, který nemá zátěž, se zkaží,“ ale namítnou mi, co to je zátěž? jakou zátěž myslíš? a já vlastně nebudu vědět, sám jsa sláb a na kontě se

zátěžemi, o něž jsem se neprosil, „Quis infirmatur, et ego non infirmor?“ („Kdo jest sláb, abych já nebyl také sláb?“ – sv. Pavel, II. Kor.) –

BRNO, 19.24

STŘEDA 25. ČERVENCE 2007

někdy na přelomu let 69 a 70 si zřídil jeden můj ostravský kamarád a spolužák – který byl v roce 68 taky v Anglii – spolu s přáteli z kapely jakousi veřejnou zkušebnu – hrál tehdy hlavně na basovou kytaru – a to v bývalé školce, vystavěné nepochybně ještě za Rakouska, z ostře pálených cihel, stávající tehdy naproti Domu kultury VŽKG, v jakési nádherné a tajemné zahradě Epikurově, ve stínu letitých stromů, především kaštanů, pod jejichž ohromnými korunami se budova školky – jakož i za další vegetací – téměř ztrácela, uvnitř však byla budova prostorná, nahrubo industriálně účelná, jen s malým příslušenstvím, ale ohromnou hlavní místností, a Jiřímu K. se přes nějaké známé, či snad přes matku či přes koho, podařilo získat jakýsi provizorní nájem, a když jsem tam přišel poprvé, okamžitě jsme se shodli, že by kromě toho, že ohromný hlavní prostor sloužil jako zkušebna, by taky celý objekt mohl sloužit i k veřejným akcím, hraní, koncertům, čtením a dalším kulturním účelům, jak jsme to viděli v Londýně třeba, k čemuž on ihned s přáteli-muzikanty přistoupil a uspořádal první akci, na níž – jak mi s podivem sdělil – vůbec neprodělali, tak jsem hned přišel s dalším šíleným nápadem, že by se měla udělat akce non-stop, přes noc až do rána, což muzikanti – kteří tam taky bydleli, a spali na postelích, které se vyklápěly ze stěny – kvitovali a přistoupil neprodleně k činu, dokonce i já jsem tam tehdy něco z gramofonu pouštěl – z desek, které jsem si z ciziny přivezl a které dávno odvál čas – a vedl napůl poetické, napůl buřičské řeči, po půlnoci se ovšem objevili esenbáci, vlastně jen jednoho či dva jsem viděl celkem neprůbojně stát ve dveřích, na pódiu byl zrovna nějaký diskžokej, který sice začal okamžitě hrát jakéhosi režimního a krotkého zpěváka, ale zřejmě už se toho nedalo moc zachrá-

nit, ta akce – ač nebyla tehdy ještě násilně ukončena – byla poslední, pak po čase, když jsem se s J. K. viděl, sdělil mi, že „školku“ srovnali se zemí buldozerem, dnes už tam není nic, žádná školka, žádné mohutné kaštany, už si ani neuvědomuju, co v těch místech vlastně stojí, nepochybně něco hluše potřebného a trapně užitečného –

BRNO, 14.38

ČTVRTEK 26. ČERVENCE 2007

onehdy u Skaláka, když mluvíme o několikadenní návštěvě „technařů“ – což je vulgarizace z mé strany, protože nepochybně to byla společnost různorodější, též elektronickou či ambientní – a ne špatnou – hudbu bylo slyšet, gramofony na pódiu apod. – když pozorujeme z horního okna různé typy a různé temperament, nepochybně posílený různými životabudiči, taky se mluví o tom, co jedí, v neděli v noci jsme od nich koupili tordované nudle s různou zeleninou, bylo to dobré, ale bez masa, nevím, zda bych to mohl brát za potravní definitivu, Š. říká, že jsou mezi nimi i pojídači ovoce, které si vezmou, až když spadne se stromu, nikdy je netrhají, jistě má tento druh lidí už své vlastní označení, jednou mi vyprávěli o rodině odněkud ze Zlína, vegetářsky přísně žijící, kteří se nemohli smířit, že by jejich pes žral maso, a proto mu je prostě nedávali, cpali ho otrubama, až z toho měl chudák málem smrt, k zvěrolékaři ho odnesli v náručí, ovčáka, vůdce stáda a hlídače! to musí být i pro zvíře potupné, přemýšlel jsem o tom mnohokrát, když pominu tradici, moudrost předků a osobní zkušenost – je pro mne velkým argumentem – slovo ve Skutcích apoštolských, kde jsou líčeny rozpaky svatého apoštola Petra, když „zlačněl a chtěl pojísti“: ... *Drubého dne, když byli na cestě a se přibližovali k městu, Petr vystoupil na střechnu, aby se pomodlil; bylo kolem poledne. Tu zlačněl a chtěl pojísti. Když mu přistrojovali, připadlo na něho vytržení mysli; i užířel nebe otevřené a jakousi schránku jako veliké prostěradlo, ana se snáší dolů, jsouc spouštěna za čtyři cípy s nebe na zem; v ní byli všichni čtvernožci a plazí pozemští*

a ptáci nebeští. I zazněl k němu hlas: „Vstaň, Petře, bij a jez!“ Ale Petr řekl: „Nikoli, Pane, neboť jsem nikdy nejedl nic poskvrněného a nečistého.“ A hlas opět, po druhé (řekl) k němu: „Co Bůh za čisté prohlásil, ty neprav býti poskvrněným.“ To se stalo po třikrát; a hned (nato) vzat jest schránka do nebe. (Sk 10, 11) –

BRNO, 21.15

PÁTEK 27. ČERVENCE 2007

všednodenní život vlastně nikdy není všední, v zásadě bych souhlasil s Johnem Cagem, který někde píše: „Všední život pokládám za fascinující. Pokud se umění přiblíží všednímu životu, zpřístupní nám jeho krásu.“ není vlastně všedních věcí, jsou podivuhodné všechny, čím jsem starší, tím více mě fascinují detaily každodennosti, drobnosti, neodolatelně krásné proměny přírody, vegetace, říše zvířat, oblak, je samozřejmě v té krásě smrt, ve smyslu máchovského: „Miluju květinu, že uvadne, člověka, že umře, a Boha, že – není“, nevím, co s tím posledním článkem triády, ale z duše mi mluví žalm 126: *Nepostaví-li dům Pán, / nadarmo se pachtí, kdo jej budují. / Neochrání-li město Pán, / nadarmo hlídá strážný. / Nadarmo ustáváte před úsvitem / a vysedáváte dlouho do noci, / kdo jíte chléb s námabou vydobytý, / vždyť Pán svým miláčkům uděluje, / i když oni spí. (Žl. 126, 1–2) –*

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 20.18

SOBOTA 28. ČERVENCE 2007

po čase jsme zase navštívili Letní filmovou školu v Uherském Hradišti, pozvání, s Magorem a Dášou, na autorské čtení v pátek v noci, v jakémsi cirkusovém šapitó, modrém, příjemném, uspořádaném jako menší divadlo s velkým pódiem, nejprve čte Magor, s Dášou a její kytarou se střídají, M. čte i delší báseň, úplně novou, Bukowského připomínající, o hospodském psaní na účtenky, o tom, jak všechny po jedné dlouhé tvůrčí noci skončily v kontejneru, zasypány nepřehlednou změtí hospodského neřádu, z něhož „vykukovaly růžky účtenek“, o tom, že

při tomto pohledu se udělalo básníkovi nanic, zavřel víko popelnice a prohlásil: „Napišu si nový“, jednou – je tomu asi šest sedm let – jsme byli domluveni, že mi M. v pražské Velrybě nechá nějaké básně a že si je tam u barmanů („to sou intelektuálové“) mohu vyzvednout, přišel jsem, barmany našel v plné práci, ptám se jednoho, který spěchá právě s platem nápojů kolem: „Nenechal tady Magor na moje jméno nějaké básně?“ – „On tady pořád nechává básně,“ říká barman, aniž se nějak zbrzdí v roznášení nápojů. Velryba jednu dobu byla dost oblíbená Magorova štace, jednou jsme se taky na něčem domlouvali, s tím, že na něho ve Velrybě v tu a tu hodinu počkám, čekal jsem, ještě s přáteli, hodinu, dvě, pak najednou vidím chlapíka s kosou na rameni a kožešinovou beranicí na hlavě (byl konec května) sbíhat po schůdkách do lokálu a ihned mizejícího v přilehlé místnosti, říkám: „To byl přece Magor!“ – ale kdepak Magor, říkají moji přísedící, ne, nebyl – ale s beranicí na hlavě a s kosou? tak kdo by to měl být? samozřejmě jsem ho pak našel, podepsal se na něm absint, říkal, že četl včera nějakým studentkám básně a mezi jednotlivými čísly vždycky podotkl: „Kdyžtak, piju absint,“ jenomže vypil ho několik deci, co se mu na stole shromáždily, do rána to pak prý musel ředit vodkou a becherovkou!, taky jsme toho dne pořádali šnečí závody, protože M. mimo jiné přinesl z Prokopského údolí igelitku plnou hlemýžďů, kteří později malebně pokryli celý dřevěný věšák, na který M. tu igelitku – poté co vyjmul naše „závodní“ šneky a položil na stůl, na startovní čáru – pověsil, závod byl docela zajímavý, vzpomínám-li si dobře, vyhrál můj šnek Pedro, což po čase Magor popíral, zapomněl už, že ten jeho se věnoval mazlivým námluvám s dalším z „běžících“, místo aby směřoval bezodkladně k cíli, tentokrát, v Hradišti byl Magor v jiném rozmaru, spíš ztlumeně vážný a zodpovědný, četl soustředěně a dobře a sklídl zasloužený úspěch, ač bylo vidět, že některé zklamal, třeba jednoho totálně ožralého mladíka v saku, který se až přehnaně kymácel, s dvěma kelímky piva v rukou, mám podezření ještě na další léčebné doplňky v jeho životosprávě, ten hned zpočátku, naštěstí ještě v Magorově nepřítomnos-

ti, mi vysvětluje, jak Magor bude ožralej, jak bude všem nadávat atd., holt legendy někdy zklamou, chlapec evidentně zrazen se několikrát během hodinového vystoupení odkymácel mimo stan a zase se vrátil, jako by nevěřil, že život může být tak zlotřilý a nespravedlivý, že zklamává v tom, co člověk očekává, byla to vlastně jediná méně příjemná příhoda, která se mi letos v Hradišti stala, přesněji – jedna ze dvou, ta druhá se odehrála dnes ráno, seděli jsme s Magorem u stánku a čekali na A. & D., pili pokojně pivo, když k nám přišli dva mladíci, evidentně po probdělé noci, jeden byl klidný a smířlivý, ale ten druhý běhal kolem, fotografoval nás, a najednou přešel do agresivních výpadů, „co jsme vlastně dělali“, kde jsme tehdy byli, jak se kdysi ve Vydří řádilo – on prý tam jezdil jako osmiletý, zřejmě jeho rodiče se takto na něm doživotně podepsali –, a „co děláme teď“, a čím se živíme, bylo to diskontinuitní blábolení zakomplexovaného hochy, studujícího nějakou podezřelou školu (mám pocit, že FAVU), nedalo se na to vlastně nic odpovědět, ostatně nepustil nikoho ke slovu, bylo vidět, jak Magor těžce ovládá nechuť k tomu mladému otravovi, nakonec ale bylo nutno mu říct, že to, co říká, jsou bláboly plné arogance, urážek a indolence, naštěstí A. & D. přišly včas a nedošlo k tomu, k čemu by jinak došlo a o což si ten hoch koledoval, při odchodu nám ještě mladík řekl, že ho „těšilo“, na což jsem musel říct, že nás rozhodně netěšilo, ale že doufám, že aspoň jeho kolega je normální, je to trapné, že zapisuju zrovna takovou nicotnost jako relevantní zápis z letošní Letní filmové školy, ale už se stalo –

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 8.12

ŘEPICE U STRAKONIC, 14.38

NEDĚLE 29. ČERVENCE 2007

s básníkem V. K. mám dvě příhody z poslední doby, když v Brně onehdy četl, vyžádal si nocleh v redakci, k ránu, když jsme do redakce dorazili, proběhl – dle nezúčastněného pozorovatele – tento rozhovor:

Já: Nedělej bordel! Tady všude spí lidi!

V.: Jací lidi? Kde?

Já: Tady všude po zemi leží přátelé a spí, tak nedělej bordel!

V.: Zmínil jsi případný honorář...

Já: Nic nedostaneš! Dostals pivenky. Tři pivenky! To je 60 korun. Kolik si vydělá takovej dělník v Praze za hodinu?

V.: Dělník je kurva. Mě serou tihle dělníci. Akorát stojí u pásu a blbě kecaj' a ještě by chtěli peníze.

Já: Nedělej bordel, tady si lehni. Nic nedostaneš!

V.: chrrrrrr chrrrrrr chrrrrrrrrrr...

je to zapsáno nepochybně autenticky, snad jsem to ani s V. už potom neprobíral, ač jsme se od té doby viděli několikrát, včera zrovna v Řepicích, tvořili jsme tam spolu – jen my dva – tzv. literární sekci, V. četl odpoledne a četl jakousi báseň, která ovšem na báseň ničím nenapomínala, byl to text jedné tibetské vlastenky a politické vězeňkyně, která, pochopil-li jsem správně, nyní žije někde v emigraci, byl to text silný jako v podstatě každá reportáž o Tibetu s celou komplexitou témat a východním pathosem a duchovností, ale tak či onak byla to propaganda, což mi – s ohledem na tu „literární“ či poetickou sekci – nesedělo, byl to prostě lepší novinový článek, pak četl V. několik čísel z jedné ze svých vydaných knih, pak samozřejmě nic moudřejšího ho nepadlo, než že se mě zeptal, jak se mi to líbilo, tak jsem mu to musel říct, že dvě třetiny byla novinová propaganda a třetina publikované věci, jako by neměl nic nového, nebo aspoň nevydaného, na což on mi řekl, že „poezie nikoho nezajímá“, co na to mám říct? takže jsem jen unaveně zacitoval Jiřího Koláře, větu, kterou mám opravdu rád, a může být použita ve více kontextech, jak je pro J. K. obvyklé: „Poezie je věrná tomu, kdo je jí věrný“, pak přišel Radomil U., známý to lesní muž z posledních aktualit filmové scény, ostatně muž, který mě svými vstupy během celého festivalu, který mo-

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.